

ข่าวหนังสือพิมพ์วันที่ ๑๖ - ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐
โดย กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์

กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ขอเสนอข่าวและบทความที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรมและกระบวนการยุติธรรม ซึ่งได้ทำการตรวจจากหนังสือพิมพ์ ดังต่อไปนี้

ฉบับวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒ เรื่อง

๑. เลื่อนผิดฟ้อง “ชยันต์ - พวง” ผีน คสช. จากหนังสือพิมพ์ มติชน
๒. ศาลแพ่งยกระดับ จากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ข่าวสด

ฉบับวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑ เรื่อง

๑. สัมผัสมุมมอง - แนวคิด “ภัทรศักดิ์ วรรณแสง” “สนช.นักกฎหมาย” จากหนังสือพิมพ์ สยามรัฐ

ฉบับวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒ เรื่อง

๑. พัฒนาศูนย์ยุติธรรมชุมชน จากหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์
๒. คอถ่มน้ำสัพเพเหระคดี จากหนังสือพิมพ์ มติชน

สัมพัสมุมมอง - แนวคิด

‘สนช.นักกฎหมาย’

ในสถานการณ์ความอ่อนไหวการตีความทางกฎหมายในปัจจุบัน ต้องยอมรับว่าในประเด็นเดียวกันแม้แต่ นักกฎหมายด้วยกันยังมองต่างมุม จนกลายเป็นเหตุให้เกิดการขัดแย้งในบ้านเมืองขึ้น

“รัฐมนตรีคนการเมือง” วันนี้จะแนะนำให้รู้จักนักกฎหมายมากประสบการณ์ดีกรีจบนิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนติบัณฑิตไทย อดีตเลขาธิการประธานศาลฎีกา 2549 เลขานุการสำนักงานศาล

**การใช้กฎหมาย
ที่ปราศจากคุณธรรม
จริยธรรม ศีลธรรม
ถ้าขาดสิ่งเหล่านี้
เหมือนหุ่นยนต์
เหมือนคนไม่มีชีวิต**



ยุติธรรม พ.ศ.2557 ปัจจุบันเป็น สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เรากำลังพูดถึง “อาจารย์ปัด” ภัทรศักดิ์ วรณแสง อาจารย์สอนระดับปริญญาโท และเอก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

● เรียนนิติศาสตร์อย่างไรได้เกียรตินิยม อาจารย์ปัด เล่าถึงการเรียนกฎหมายเอาไว้ที่น่าสนใจว่า ตนเองต้องใช้เวลารับตัวพอสมควร โดยในปีแรกคะแนนเฉลี่ยได้ 60 กว่าเปอร์เซ็นต์เท่านั้น เรียนไปก็ไม่ค่อยเข้าใจ เรียนจากเหตุผลไม่ใช่วิธีจำจะจำได้ไม่หมดซึ่งที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะไม่เน้นให้นักศึกษาจำ แต่ให้รู้จักคิด เข้าใจหลักกฎหมาย บางวิชามี 100 มาตรา แต่อาจารย์จะสอนหลักๆ เพียง 20 มาตรา ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะต้องนำไปวิเคราะห์การเรียนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยที่สัมผัสประชาชนค่อนข้างมาก

นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนยังใช้วิธีพานักศึกษาไปออกค่ายจากนั้นจะนำปัญหามาพูดคุยกันในห้องเรียนทำให้ไม่เบื่อการเรียน และทำให้สนใจว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมาถ้าเราเป็นทนายความจะทำอย่างไร ถ้าเป็นตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา จะทำอย่างไรทำให้เข้าใจปัญหาและปรับใช้ได้ถูกต้อง และสามารถถ่ายทอดความเข้าใจกฎหมายให้กับชาวบ้านด้วย

เพราะฉะนั้นการเรียนกฎหมายเพื่อนักกฎหมายไปสู่ประชาชนมากกว่าที่จะ

เอากฎหมายไปทำมาหากิน หรือในทางธุรกิจ ในธรรมศาสตร์จะถูกสอนในลักษณะนั้นมากกว่าอาจารย์ที่คณะก็จะพยายามสอนให้รู้สึกว่ายาก เรียนกฎหมายไม่ได้เอาเปรียบใคร แต่ต้องการทำประโยชน์ให้กับสังคม

● ยก "อาจารย์รพี" คือไอดอล

อาจารย์ปัด บอกว่า ต้นแบบนักกฎหมาย คือ พระบิดาแห่งกฎหมาย คือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เป็นตัวอย่าง เพราะพระองค์เรียนอะไร เรียนจริงจัง ทำอะไรก็ทำจริงจัง แม้สิ่งที่ไม่มีความรู้ เช่น ตอนเป็นเสนาบดีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก็ไปชุดคลองรพีพัฒนศักดิ์ ถ้าเปรียบสมัยนี้ก็เป็นโครงการรถไฟฟ้ามหานคร สมัยก่อนชุดคลองถือเป็นเรื่องใหญ่ ท่านก็อธิบายให้บรรดาเสนาบดีฟังและก็ยอมรับความคิด ท่านทั้งที่เป็นนักกฎหมาย ท่านอยู่ที่ไหน ก็ทำความเจริญตรงนั้น เป็นไอดอลของเรา

เหมือนที่ท่านบอกว่า "My life is service" ชีวิตท่านคือการให้บริการประชาชน เป็นนักเรียนทุนที่คุ้มค่าที่สุดที่สุดในประเทศไทย และกลับมาพัฒนากฎหมายเราให้เป็นประเทศเอกราชจนทุกวันนี้ และมีส่วนทำให้กฎหมายเราเจริญเท่าเทียมมาตรฐานโลก ถ้าไม่ได้ท่านก็ไม่รู้ว่ากฎหมายไทยจะเจริญเท่าทุกวันนี้หรือไม่

● "คุณธรรม-จริยธรรม" เป็นสิ่งสำคัญ

อาจารย์ปัดบอกว่าเรียนกฎหมายสมัยก่อนกับสมัยนี้ที่แตกต่างเห็นได้ชัด คือตำราเรียนยุคนี้น้อยกว่าสมัยก่อน ตำรายุคใหม่ส่วนใหญ่เป็นการรวบรวมเอาคำพิพากษาศาลฎีกามาไว้มากกว่าเพราะฉะนั้นระบบการเรียนการสอนการสอนสอบเข้าทำงาน ไม่ว่าจะที่ไหนทุกที่จะเน้นคำพิพากษาศาลฎีกาหรือคำพิพากษา ศาลรัฐธรรมนูญ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด เน้นคำท่องจำคำพิพากษา ไม่ใช่เรื่องที่ผิด เพราะคำพิพากษาต่างๆก็วางหลักไว้ดีอยู่แล้วเพียงแต่ในระยะหลังนักศึกษาจะจำคำพิพากษาเพื่อตอบ

นอกจากนี้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมของนักกฎหมายเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการใช้กฎหมายที่ปราศจากคุณธรรมจริยธรรมศีลธรรมถ้าขาดสิ่งเหล่านี้เหมือนหุ่นยนต์ เหมือนคนไม่มีชีวิต เพราะคติที่ตัดสินแต่ละคดีแม้ว่าองค์ประกอบความผิดจะเหมือนกันก็ตาม แต่พฤติการณ์การทำแต่ละคดีไม่เหมือน

● เรื่อง : ชนิตา สระแก้ว

● ภาพ : พสุพล ชัยมงคลทรัพย์

กัน เช่น การลักทรัพย์ในห้าง เพื่อนำไปขายชื้อยาเสพติดหรือลักทรัพย์เพื่อนำเงินไปชื้อนมให้ลูกกิน ถือเป็นการลักทรัพย์เหมือนกัน แต่การปรับใช้กฎหมายการลงโทษน่าจะต่างกัน

ไม่ได้หมายความว่า

ไม่ลงโทษสำหรับ

คนที่ลักขโมยของ

ไปให้ลูก ไม่ได้

วางมาตรฐานว่า

ใครไม่มีเงินก็ไปขโมย

เพียงแต่ต้องดูเป็นกรณีๆ

ไป

เหมือนการเรียน

เศรษฐศาสตร์มีทั้งมหภาค

และจุลภาคนักกฎหมายก็ควร

จะดูทั้งมหภาคและจุลภาคด้วยกฎ

หมายมหภาคคือต้องดูว่ากฎ

หมายเป็นธรรมหรือไม่ตัว

อย่างพระบรมราโชวาท

ให้การใช้กฎหมายต้อง

ยึดถือคุณธรรมจริย

ธรรมเป็นหลักกฎ



หมายเป็นรอง ต้องถือความยุติธรรมอยู่เหนือกฎหมาย และต้องแก้กฎหมายให้เกิดความเป็นธรรมให้ได้ ซึ่งนักศึกษากฎหมายรุ่นใหม่ต้องมีการสัมผัสปัญหาของชาวบ้านเป็นเรื่องสำคัญ

● ยึดพระบรมราโชวาท “รัชกาลที่ 9”

อาจารย์ปัด มองว่าในปัจจุบันหลักการของกฎหมายเหมือนเดิม แต่คนใช้เปลี่ยนสิ่งที่ตนเองได้ยึดถือคือพระบรมราโชวาทของในหลวงรัชกาลที่ 9 ผู้พิพากษาอย่าคิดว่ามีหน้าที่นั่งพิจารณาพิพากษาเพียงอย่างเดียว แต่ต้องไปเผยแพร่กฎหมายให้ชาวบ้านได้รู้ด้วยยุคหลังศาลยุติธรรมจึงมีโครงการเผยแพร่กฎหมายสู่ประชาชน

นอกจากนี้พระบรมราโชวาทตอนที่ประเทศชาติเข้าสู่ภาวะความขัดแย้งทางการเมือง พระองค์ก็ทรงให้แนวคิดประนีประนอมว่า “ถ้าทุกคนมุ่งหวังแพ้ชนะ ประเทศชาติก็แพ่หมด ประเทศชาติก็เสียหาย ประชาชนก็เดือดร้อน” เราก็นำมาใช้ในแต่ละคดีได้ ไม่ควรให้ระบบกฎหมายเชิงกระด้างเกินไป นอกจากนี้การออกกฎหมายก็ต้องดูบริบทหรือสภาพแวดล้อมของสังคมไทยด้วย

● อยู่ตรงไหน ทำให้ดีที่สุด

อาจารย์ปัด บอกวิธีแก้ปัญหาวเวลาไม่สบายใจว่า จะใช้วิธีรับทราบ และรับรู้แล้วไปดูที่ต้นเหตุ อย่าเอาไว้ในใจจะทำให้เราแก่โดยใช่เหตุ จะนึกถึงในหลวงรัช



กาลที่ 9 โดยเฉพาะพระบรมราโชวาท ซึ่งได้อ่านเยอะมาก และรวบรวมเป็นเล่มตอนเป็นเลขาธิการประธานศาลฎีกา และพระบรมราโชวาทหลายองค์ไปให้ศาลผู้พิพากษาเป็นคำขวัญประจำศาลก็มีนอกจากนี้ผมเขียนบทความ “ได้ร่วมพระบรมโพิสมภาร” ด้วย โดยเฉพาะตอนที่พระองค์ทรงไปแก้ไขปัญหาเรื่องผืนของชาวเขาทั้งที่ไม่ใช่กฎหมาย แต่เป็นนักรัฐศาสตร์ ถ้าใช้กฎหมายจับอย่างเดียวยุติปัญหาที่ไม่จบส่วนหลักในการดำเนินชีวิต อาจารย์ปัด บอกว่า อยู่ที่ไหนก็ทำตรงนั้นให้ดีที่สุด ทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ที่เรามีหลายศ เพราะเขาให้ใช้ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ใช่ นำไปเสวยสุข ตอนนีก็บั้นปลายชีวิตแล้วทำอะไรก็นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ไปไหนก็ไปด้วยความสง่างาม สิ่งติดตามตัวเราไปคือความดี

● นักกฎหมายไม่ใช่เทวดา

อาจารย์ปัด ผ่าทึ่งท้ายให้กับนักกฎหมายรุ่นหลังว่าสังคมในปัจจุบันใช้กฎหมายเป็นหลัก ปัญหาที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองเกิดจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ยกตัวอย่าง ศาสตราจารย์พิเศษ จิตติ ดิงศภัทย์ นักกฎหมาย เคยเขียนหนังสือเกี่ยวกับนักกฎหมายเทศบาลบ้านเมือง ใช้คำว่ารัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ไปด้วยกันได้ นักรัฐศาสตร์มีหน้าที่สะท้อนปัญหาให้นักกฎหมายรู้ว่ากฎหมายบางอย่างเกิดความไม่เป็นธรรม เพื่อให้นักกฎหมายไปแก้ไขให้เกิดความเป็นธรรมได้ แต่ไม่ใช่ว่านักกฎหมายอ้างรัฐศาสตร์เพื่อไม่ทำตามกฎหมาย เพราะฉะนั้นนักการเมือง ข้าราชการ ประชาชน ต้องไม่มองข้ามกฎหมาย บางคนบอกว่าทำไปก่อนค่อยมาว่ากันคนที่ถือกฎหมายอยู่ในมือต้องใช้กฎหมายให้เกิดความเป็นธรรม และเกิดความชอบธรรม ส่วนประชาชนมีหน้าที่สะท้อนปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

“นักนิติบัญญัติก็ต้องช่วยกันทุกฝ่าย ไม่ใช่ถืองมือถืองเท้า นักกฎหมายไม่ใช่เทวดา ต้องฟังความเห็นของทุกคน ถ้ากฎหมายออกไปประชาชนไม่ยอมรับกฎหมายก็เหมือนเศษกระดาษใบหนึ่ง แม้แต่กฎหมายจราจรในปัจจุบันก็ไม่มีใครปฏิบัติตามกฎหมายไม่ได้อยู่ลำพังด้วยตัวเอง แต่การบังคับใช้กฎหมายเป็นสิ่งสำคัญ”

